

Tvisteløsningsnemnda

Vedtaksdato
12. oktober 2020

Vår referanse
2020/135

Saksbehandler
Birgit Espejord Jensen

VEDTAK NR 139/20 I TVISTELØSNINGSNEMNDA

Tvisteløsningsnemnda avholdt møte den onsdag 7. oktober 2020.

Ved behandlingen av saken var tvisteløsningsnemnda sammensatt slik:

Faste medlemmer

Anne Marie Due, leder
Silje Hassellund Solberg, LO
Silje Stadheim Almestrand, NHO

Saken gjelder

Klage på valg etter forskrift om ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers styre og bedriftsforsamling mv. (representasjonsforskriften) § 52.

Selskap

LKAB Norge AS

Klager

A

Det ble truffet slikt vedtak:

Saksforhold

LKAB Norge AS er et heleid datterselskap av Luossavaara-Kirunavaara AB (LKAB). LKAB's hovedvirksomhet er utvinning av jernmalm nord i Sverige. Hovedformålet til LKAB Norge AS er å drive logistikk og havnevirksomhet i Narvik knyttet til LKABs jernmalmproduksjon. Selskapet eier og forvalter LKABs eiendommer og interesser i Narvik. LKAB Norge AS har forretningsadresse i Narvik.

Per 31. mai 2020 var det 167 ansatte i bedriften, bestående av 34 vikarer, 1 lærling og 132 fast ansatte. 4 av vikarene var tilsatt i Stilverksbygget (på Terminalen), resten i Havna.

Etter selskapets vedtekter skal de ansatte velge to representanter med vara til styret av og blant de ansatte. Det ble gjennomført valg den 28. mai 2020, med mulighet til forhåndvalg fra 22. mai til 28. mai. Valget ble gjennomført som flertallsvalg, jf. representasjonsforskriften § 13.

I LKAB Norge AS var det 136 stemmeberettigede, hvorav 30 stemmeberettigede ved Stilverksbygget i Banegården, og 106 stemmeberettigede ved Mannskapshuset og kantinen (Vakta).

Den 7. mai 2020 ble valget kunngjort i e-post til alle ansatte, og det ble gitt informasjon på bedriftens intranettsider. Det ble samtidig informert om gjennomføringen av valget. Det ble blant annet informert om at stemmeurnene ville bli satt ut ved Mannskapshuset og MTAS Stilverksbygg i perioden fredag 22. mai til torsdag 28. mai 2020. Åpningstidene var klokken 07:00 til 15:00, unntatt torsdag 28. mai 2020 da valget skulle avsluttes klokken 12.

Valgurnen som sto på Stilverksbygget, sto i et lokale som var døgkontinuerlig bemannet. Stemmesedler og navnelister over de stemmeberettigede lå framme ved siden av valgurnen. Det var ingen av de ansatte som hadde til oppgave å kontrollere de som stemte der. Det ble avgitt 17 stemmer ved valgurnen i vaktbua (Mannskapshuset), og 27 stemmer ved valgurnen i Stilverksbygget.

Valgstyret foretok optelling av innkomne stemmesedler og utferdiget protokoll over resultatet. 44 av 136 stemmeberettigede hadde avgitt stemme. En stemme ble kjent ugyldig. Valgresultatet ble kunngjort den 28. mai 2020.

Den 2. juni 2020 mottok valgstyret en klage fra A.

Valgstyret har vurdert klagen. Klagen ble lagt fram for tillitsvalgte for alle de tre fagforeningene i bedriften og arbeidsgiver. En av fagforeningene svarte at valget måtte kjennes ugyldig, de andre to foreningene har ikke svart. Arbeidsgiver tar klagen til etterretning, men har ikke noe å tilføye i saken. Valgstyret erkjenner at det er formelle feil ved valget, men har kommet til feilene ikke har hatt innvirkning på resultatet av valget.

Den 10. juli 2020 ble klagen sendt til Tvisteløsningsnemnda.

Nemnda har mottatt følgende dokumenter i saken:

- brev fra valgstyret ved Bente Martinussen datert 10. juli 2020
- brev fra valgstyret ved Bente Marthinussen datert 7. september 2020
- e-post med vedlegg av 1. oktober 2020

Klagerens anførsler

Klageren krever at valget må kjennes ugyldig, og at det skrives ut omvalg da valget er gjennomført i strid med representasjonsforskriften § 11. Etter forskriften hadde ikke valgstyret mandat til å velge praktiske løsninger for gjennomføring av valget. For å underbygge dette viser klageren til at forskriften § 11 fastsetter at det skal være en valgdag med en bestemt dato. Oppgavene for valgstyret er beskrevet i forskriften § 11, og ved å gjennomføre valget over flere datoer har det gått ut over sitt mandat. Videre viser han til at de stemmeberettigede hadde ulik tilgang til stemmeurnen da urnen i Stilverksbygget sto tilgjengelig hele døgnet i valgperioden, mens urnen i vaktbygget var tilgjengelig i åpningstiden som beskrevet i informasjonsskrivet for valget. Dette medførte at urnen i Stilverksbygget var tilgjengelig 112 timer lenger enn urnen i vaktbygget. Endelig vises det til at det var ulik gjennomføring av ID-kontroll ved de to valgstedene. Det er beskrevet i informasjonsskrivet som ble sendt ut i forkant av valget, at det ville bli gjennomført ID-kontroll, men det ble ikke gjennomført ID-kontroll i Stilverksbygget.

Valgstyrets anførsler

Valgstyret erkjenner at det foreligger formelle feil ved gjennomføringen av valget etter forskriften, men mener at feilene ikke har hatt vesentlig innvirkning på resultatet. Valget ble gjennomført på samme måte som i 2018. Valgperioden ble utvidet over flere dager for å øke tilgjengeligheten for de ansatte. Årsaken til utvidelsen er de ansattes spesielle skiftordning. Med bare en valgdag var risikoen stor for at noen ikke var på jobb denne ene dagen.

Det ble ikke gjennomført ID-kontroll ved urnen på Stilverksbygget, da adgangen til bygget var begrenset. Som Corona-tiltak var det kun de med tilhørighet til arbeidsplassen som hadde tilgang til bygget. De ansatte måtte identifisere seg med adgangsbrikke for å låse opp dørene til bygget. I tillegg kjenner alle som jobber der hverandre, og det er bare 30 ansatte der. Stemmeurnen sto på et kontor som var døgnbemannet, og de som stemte måtte bekrefte at de hadde stemt ved å sette et kryss ved siden av navnet sitt. Ved det andre stemmestedet, i vaktbua, måtte de ansatte vise legitimasjon før de slapp inn på LKABs område.

Valgstyret mener at feilene ikke har hatt innvirkning på resultatet av valget.

Tvisteløsningsnemndas merknader

Tvisteløsningsnemnda har, i henhold til representasjonsforskriften § 45, kompetanse til å behandle søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, søknad om å etablere felles representasjonsordninger og klager på valg. Forskrift av 16. desember 2005 nr. 1569 om tvisteløsningsnemnd etter arbeidsmiljøloven (tvisteløsningsnemndforskriften) gjelder for nemndas behandling av saken, jf. samme

bestemmelse. Nemnda settes med leder og to faste medlemmer, jf. tvisteløsningsnemndforskriften § 2.

Representasjonsforskriften § 52 (1) begrenser nemndas kompetanse ved valgklager til å omfatte valgstyrets «vedtak». Dette innebærer blant annet at nemnda kun vurderer valgstyrets arbeid i den utstrekning det er nødvendig for behandling av en klage på et konkret vedtak. Nemnda har ikke kompetanse til å gjennomgå valgstyrets arbeid på generelt grunnlag. Etter forskriftens § 52 (4) skal valgstyret forberede klagen, og reglene i forvaltningsloven kapittel VI gjelder så langt de passer.

Klager er en ansatt ved LKAB Norge AS og han har stemmerett. Han har dermed klagerett i henhold til representasjonsforskriften § 52.

Frist for å fremme klage på valgstyrets vedtak er to uker fra det tidspunkt vedtaket er kunngjort for de ansatte. Klagen skal leveres til valgstyret, som forbereder klagebehandlingen. Dato for valgstyrets vedtak var 28. mai 2020. Klagen ble fremsatt den 2. juni 2020, og er dermed fremsatt innen fristen jf. representasjonsforskriften § 52.

Klagen retter seg mot gjennomføringen av valget og at dette ikke er gjennomført i samsvar med reglene i representasjonsforskriften § 11. Nemnda legger derved til grunn at klagen retter seg mot at det foreligger saksbehandlingsfeil og at valgstyrets vedtak er ugyldig av denne grunn. Etter forvaltningsloven § 41 er et vedtak likevel gyldig "når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold".

Forvaltningsloven § 41 gjelder ikke direkte for nemndas behandling av klager på gjennomføringen av valg etter representasjonsforskriften. Bedriftsdemokratinemnda har imidlertid i langvarig praksis lagt til grunn prinsippet i forvaltningsloven § 41 ved behandlingen av klager på valg. Nemnda tar også utgangspunkt i dette prinsippet. Spørsmålet er derfor om feilene i henhold til representasjonsforskriften § 11 kan ha virket bestemmende på valgresultatet og derved valgstyrets godkjenning av valget. I så fall må valgstyrets vedtak kjennes ugyldig, og det må gjennomføres nytt valg.

Nemnda har kommet til at det foreligger feil ved gjennomføringen av valget og derved valgstyrets vedtak. Feilene kan ha virket bestemmende på valgresultatet og derved valgstyrets vedtak om å godkjenne valget.

Valg over flere dager

Det er opplyst at valget foregikk over flere dager og fra to valgsteder. Slik saken er fremlagt finner nemnda at valgstyret fastsatte valgdato til 28. mai 2020, med muligheter til å forhåndsstemme i perioden fra 22. til 27. mai 2020. Praksis fra Bedriftsdemokratinemnda (BDN) viser at dette har vært gjort i flere saker tidligere uten at BDN har påpekt at dette er feil. Med den skiftordningen som er beskrevet i saken, kan ikke nemnda se at valget som ble gjennomført over flere dager er en feil som kan ha virket bestemmende på valgresultatet og valgstyrets vedtak.

Manglende ID-kontroll

I forkant av valget sendte valgstyret ut retningslinjer om gjennomføringen av valget til de stemmeberettigede, hvor de varslet om at ID-kontroll skulle gjennomføres. Det er opplyst for nemnda at det kun var de ansatte som tilhørte Stilverksbygget som hadde tilgang til bygget, og at det derfor ikke ble gjennomført ID-kontroll ved stemmeurnen i Stilverksbygget. De ansatte måtte ha tilgangsbrikke for å komme seg inn i bygget, og de måtte krysse seg av på en liste som lå ved valgurnen. Det var 4 ansatte uten stemmerett som jobbet der. Etter nemndas oppfatning har en ved en slik ordning ikke tilstrekkelig kontroll på hvem som har stemt og om noen kan ha avgitt flere stemmer. Nemnda har derfor kommet til at det er sannsynlig at manglende ID-kontroll ved valgurnene er en feil som kan ha virket bestemmende på valgresultatet og derved valgstyrets godkjenning av valget.

Valg fra to valgsteder

Det er anført i saken at valget skjedde fra to valgsteder. Forskriften § 11 sier ikke noe konkret om valgstedet, og nemnda tolker forskriften slik at også dette ligger innenfor valgstyrets mandat å bestemme. Det anføres videre at tilgjengeligheten til de to valgstedene var ulik, og at valgurnen ved Stilverksbygget sto tilgjengelig 112 timer lengre enn ved det andre stemmestedet. Det var større valgdeltakelse ved Stilverksbygget hvor det ble mottatt 27 stemmer fra totalt 30 stemmeberettigede, mens det ved Mannskapshuset og kantina (vakta) ble mottatt 17 stemmer fra totalt 106 stemmeberettigede. Dette synliggjør at det ikke kan utelukkes at 30 ansatte med bedre tilgjengelighet til stemmeurnene kan ha gitt seg utslag på resultatet av valget. Nemnda har kommet til at feilen kan ha virket bestemmende på valgresultatet og derved valgstyrets godkjenning av valget.

Konklusjon:

Valgstyrets vedtak er ugyldig, og det skal gjennomføres nytt valg i samsvar med representasjonsforskriften § 11.

De styremedlemmer og varamedlemmer som er valgt av og blant de ansatte ved siste valg fungerer til det er avholdt nytt valg.

Tvisteløsningsnemnda

Anne Marie Due
leder

12. oktober 2020

Til orientering:

Tvisteløsningsnemndas vedtak kan ikke påklages, jf. Forskrift om tvisteløsningsnemnd etter arbeidsmiljøloven § 6.